

TEKST JAKOB KEHLET

Arbejdsmiljø under pres

Ny undersøgelse tyder på, at arbejdsmiljøet i hverdagsrehabilitering er under pres. Ergoterapeuten har fået lov til at offentliggøre nogle overordnede pointer i ReKoHver-forskningen.

Navn
Karen Albertsen

Uddannelse
Cand.psych., Ph.d.

Arbejdsplads
Arbejdslivsforsker ved
TeamArbejdsliv

Adjungeret lektor ved Institut for
Folkesundhedsvidenskab

Censor ved Arbejdslivsstudier på
RUC

Kontakt
KAL@teamarbejdsliv.dk

 - Ergoterapeuterne føler et stort ansvar for, at hverdagsrehabiliteringen skal lykkes, og vi kan se tegn på, at ergoterapeuterne ikke trives så godt, hvis de har svært ved at forene en forsvarelig faglig indsats med de krav, der stilles til en økonomisk gevinst af hverdagsrehabilitering fra kommunernes side, siger cand.psych. Karen Albertsen.

Hun er en af personerne bag forskningsprojektet ReKoHveR - Relational Koordinering i Hverdagsrehabilitering.

Projektet er finansieret af Arbejdsmiljøforskningsfonden og har undersøgt, hvordan faggrupper samarbejder har fungeret i fem kommuner, der har indført hverdagsrehabilitering.

Undersøgelsens endelige resultater fremlægges først til sommer, men Ergoterapeuten har fået lov til at offentliggøre nogle af de overordnede pointer i projektet.

 - I nogle kommuner går man i gang med nedskæringer, inden hverdagsrehabiliteringen er rullet fuldt ud. Man høster så at sige gevin-

sten, inden indsatsen er lavet, og det skaber frustrationer især hos terapeuterne, kan Karen Albertsen se ud af undersøgelsesresultaterne.

Hun har sammen med to andre arbejdsmiljøkonsulenter fra det private firma TeamArbejdsliv undersøgt relationerne mellem de fem funktionsgrupper, der i det daglige arbejder med hverdagsrehabilitering.

Forskerne har undersøgt den relationelle koordinering mellem faggrupperne gennem et spørgeskema og har gennem kvalitative interviews og observationer blandt borgere og fagpersoner set på, hvordan de trives med hverdagsrehabilitering.

 - Relational koordinering handler om, hvorvidt faggrupperne arbejder efter samme mål, og om kommunikationen mellem dem foregår på en ordentlig måde og er præcis og rettidig. Det har vi undersøgt gennem et bestemt spørgeskema, siger Karen Albertsen.

Metoden har sin oprindelse i USA og er relativt ny i Danmark.

I projektet har de fem funktionsgrupper - sy-

ERGO
faktum

RELATIONEL KOORDINERING

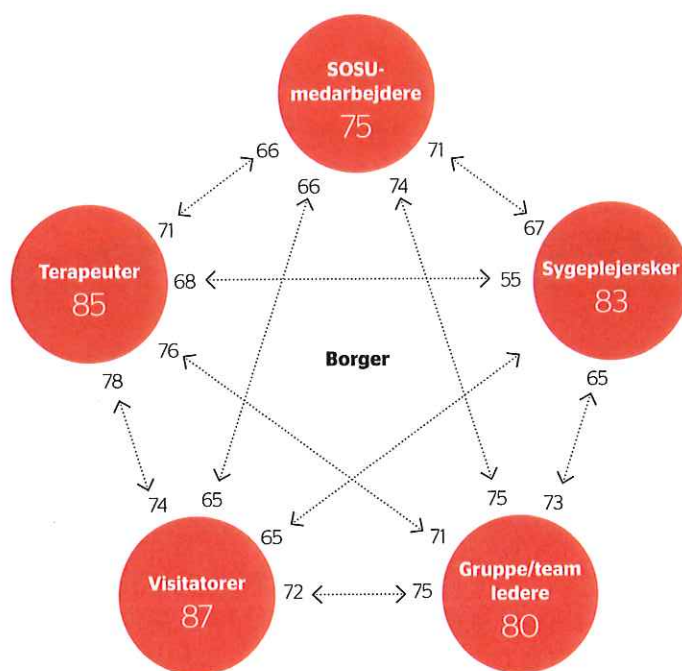
Relationel koordinering handler om, hvordan samarbejdsrelationer om kerneydelsen bliver skabt, opretholdt og koordineret gennem kommunikation på arbejdspladsen.

For at den relationelle koordinering kan fungere godt, forudsætter det, at medarbejdere og faggrupper:

- Har en fælles forståelse af målet med arbejdet
- Har tilstrækkelig fælles viden
- Gensidigt respekterer hinanden
- Kommunikerer præcist og rettidigt med hinanden

RELATIONEL KOORDINERING ER ET BEGREB

Der relaterer sig til samarbejdsniveauet, som er en del af den sociale kapital på arbejdspladsen. Socialkapital består af tillid, retfærdighed og samarbejdsevne. Begrebet er udviklet af den amerikanske forsker Jody Hoffer Gitell. Gitell har påvist, at relationel koordinering er centralt for, om en arbejdsplads med komplekse arbejdsopgaver opnår høj produktivitet, kvalitet og medarbejdertrivsel.

geplejersker, terapeuter, SOSU-medarbejdere, visitatorer og gruppe-/teamentledere – skullet give hinanden en score i forhold til, hvordan de oplever relationerne og kommunikationen med hinanden.

Her er det tydeligt, at ergoterapeuterne spiller en fremtrædende rolle, og at deres indsats vurderes højt af de andre faggrupper.

– Der er ingen tvivl om, at ergoterapeuterne spiller en nøglerolle i hverdagsrehabilitering. Især SOSU-medarbejderne har stort respekt for ergoterapeuternes faglighed, siger Karen Albertsen.

Hun kan samtidig se, at ergoterapeuterne ikke er så gavmilde med at sende høje score-tal retur til kollegerne. I alle tilfælde giver ergoterapeuterne en lavere score til de andre faggrupper og især i forhold til sygeplejerskerne opstår der det, som Karen Albertsen kalder "asymmetri."

Sygeplejerskerne giver ergoterapeuterne en score på 68, mens det den modsatte vej kun bliver til en score på 55.

Det er især mellem terapeuterne og sygeplejerskerne i de fem kommuner, at man ser denne

Her ser man, hvordan den gennemsnitlige score er for relationel koordinering mellem faggrupperne. Det er her, man kan se, at der er en asymmetri mellem eksempelvis sygeplejersker og terapeuter, som beskrives i artiklen.

KILDE: TEAMARBEJDSLIV

asymmetri, men også hos de øvrige faggrupper ser man, at sygeplejerskerne får en lav score.

Karen Albertsen mener, at sygeplejerskerne endnu ikke helt har fundet fodfæste i forhold til hverdagsrehabilitering.

– Når der i kommunen skal formuleres et fælles mål med udgangspunkt i borgerens behov, er der primært fokus på borgerens motivation, behovet for omsorg og kommunes praktiske og økonomiske muligheder for at yde støtte, men det somatiske perspektiv mangler ofte i koordineringen af opgaven, siger Karen Albertsen.

Hun mener, at den sygeplejefaglige viden er yderst vigtig, når den enkelte borgers helbredsmaessige og fysiske formåen skal afvejes. Det nytter ikke at lægge en plan for en borger, der indebærer, at borgeren skal ud på en længere daglig gåtur, hvis borgeren for eksempel har hjerteproblemer. Her bør sygeplejerskernes viden i højere grad komme i spil, mener Karen Albertsen.

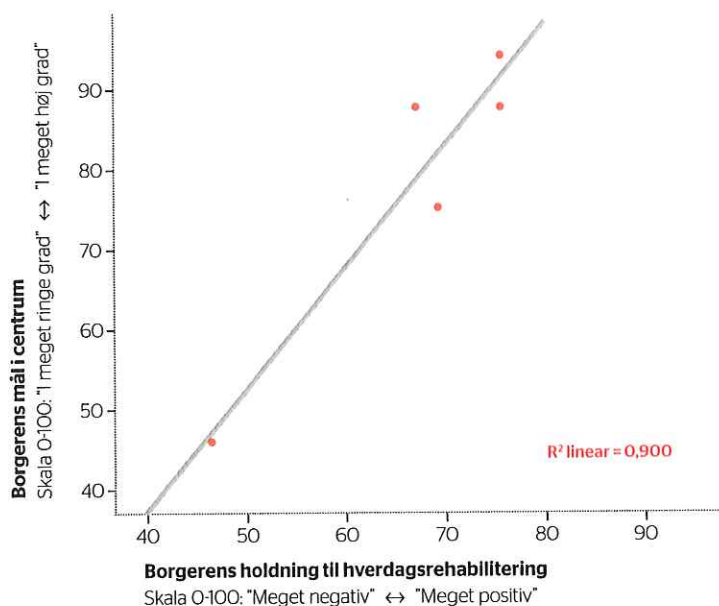
Også i forholdet mellem ergoterapeuterne og SOSU-medarbejderne er der tendens til asymmetri – om end i noget mindre grad.

SOSU-medarbejderne har respekt for den uddannelse og magt, som ergoterapeuterne repræsenterer, mens SOSU-medarbejderne den anden vej nok ofte betragtes som lidt overbeskyttende over for borgerne. De andre faggrupper har en tendens til at vurdere, at SOSU-medarbejderne fastholder borgerne i deres hjælpeløshed.

Karen Albertsen, cand.psychi.,
TeamArbejdsliv

TERAPEUTERNES OPLEVELSE I DE 5 KOMMUNER

Mens SOSU-medarbejderne som omtalt har stor respekt for ergoterapeuternes indsats, så kniber det med at værdsætte indsatsen den anden vej.

- SOSU-medarbejderne har respekt for den uddannelse og magt, som ergoterapeuterne repræsenterer, mens SOSU-medarbejderne den anden vej nok ofte betragtes som lidt overbeskyttende over for borgerne. De andre faggrupper har en tendens til at vurdere, at SOSU-medarbejderne fastholder borgerne i deres hjælpeløshed, siger Karen Albertsen.

Hun mener, at SOSU-medarbejdernes kvaliteter i forhold til at have et indgående kendskab til og empati for borgerne burde værdsættes i højere grad hos de øvrige faggrupper.

Samt at undersøgelsen viser, hvordan både SOSU-medarbejdernes og sygeplejerskernes rolle kunne gøres til indsatsområder i de kommuner, der har sat gang i projekter med hverdagsrehabilitering.

Undersøgelsen tyder også på, at indsatsen med hverdagsrehabilitering har størst sandsynlighed for at blive vellykket, hvis medarbej-

Her ser man sammenhængen mellem borgernes holdning til hverdagsrehabilitering i forhold til, i hvor høj grad deres mål er i centrum - det hele set gennem terapeuternes optik. Grafen viser, at der i fire af de fem kommuner er en forholdsvis høj tilfredshed, og at borgerenes mål er i centrum. Mens det ikke er tilfældet for den femte kommune. Grafen er hentet fra præsentation i følgegruppen den 14. februar 2014.

KILDE: TEAMARBEJDSLIV

derne får lov til at inddrage borgerne aktivt i arbejdet.

- I de fem kommuner er der stor forskel på, i hvor høj grad borgerne bliver inddraget i at fastlægge målene for indsatsen, og hvor snævre målene for indsatsen er. I nogle kommuner visiteres borgerne kun til træning til for eksempel toiletbesøg, bad, rengøring og påklædning, mens borgerne i andre kommuner også kan visiteres til havearbejde, indkøb eller deltagelse i sociale aktiviteter, siger Karen Albertsen.

Hun fortæller, at man i undersøgelsen i kommunerne har mødt eksempler på, at en borgers mål om igen at kunne komme i svømmehallen tages alvorligt og bruges som motivation til at arbejde på, at borgeren selv lærer at gå i bad, mens dette ikke kan lade sig gøre i andre kommuner.

- Vores undersøgelse viser, at medarbejderne i kommunerne oplever, at borgerne har en mere positiv holdning til hverdagsrehabilitering, jo bredere der kan visiteres, og jo mere borgerne inddrages i tilrettelæggelsen, siger Karen Albertsen. //